

L'Arrel, l'escola lliure del Berguedà

Si passem pel quilòmetre 46-47 de la carretera de Berga a Vilada, hi podem observar dues construccions de fusta molt especials presidint un magnífic prat amb vistes a la serra de Picancel. És l'Espai educatiu l'Arrel, una comunitat d'aprenentatge formada per dues famílies que van decidir, ara fa sis anys, construir allà mateix l'escola dels seus fills. La part pedagògica del projecte la porta Jaume Calderón amb el suport incondicional de la periodista i sommelier Sílvia Culell. La defineixen com a escola lliure, en la qual els nens són els protagonistes del seu procés d'aprenentatge, poden prendre decisions i aprendre a partir d'allò que els motiva i interessa. El centre està lliure de wifi però sí que fan servir l'ordinador com a eina de treball. Els hem visitat i en aquesta entrevista ens expliquen els eixos bàsics de la seva experiència.

Podeu trobar més informació visitant el seu blog: <http://espaieducatiularrel.blogspot.com.es>

En quin moment i com va sorgir la idea de muntar l'escola lliure l'Arrel?

Més que una idea va ser per la necessitat de donar una resposta de qualitat a les necessitats dels nostres fills, que no trobàvem en les escoles que hi havia on vivíem. Vam prendre la determinació d'assumir aquesta responsabilitat nosaltres i ja fa sis anys que ho fem i en gaudim.

Segons sembla, una primera experiència d'escola va tenir lloc al Lluçanès?

L'escola va néixer al Lluçanès, concretament a Lluçà perquè jo (Jaume) sóc d'allà. La majoria de nens que van venir aquell primer curs eren del Berguedà i vam decidir traslladar-nos.

Es pot resumir en poques paraules l'ideari de la vostra escola?

Més que d'ideari, parlariem de filosofia d'escola. Situem l'alumne al centre del procés d'aprenentatge i, per tant, treballem amb l'objectiu d'oferir un espai d'aprenentatge que s'adeqüi a la naturalesa de l'infant a cada etapa del seu desenvolupament per tal que adquireixi el grau d'autonomia òptim per poder decidir què vol fer a la seva vida.

Ho fem des del respecte a la persona i en conseqüència, també a l'entorn natural, social i cultural.

Quins referents pedagògics teniu presents a l'hora d'aplicar els aprenentatges?

Tenim molt referents dels quals ens en nodrim, per després adaptar tot el coneixement que ens aporten a la nostra realitat. Maria Montessori n'és un, sobretot en referència al respecte cap a l'infant i a la importància de l'ambient. També ho és en Piaget i el constructivis-

«Partint del fet que situem a l'alumne com a protagonista de l'aprenentatge, el treball per projectes és una eina al servei de l'infant que li permet desenvolupar els seus interessos».

me. En Freinet per la seva visió d'infant i el seu treball pràctic, en Januz Korczak -pare del drets dels infants-, l'Emmi Pikler -pel respecte als nens en els seus primers anys de vida, Jerper Juul per la seva treball en l'àmbit familiar, Daniel Greenberg i la seva experiència educativa a Sudbury Valley School, Stuart Brown i el joc, Marshal Rosenberg i la comunicació no violenta, les matemàtiques d'en Dienes, l'Arno Stern i el treball de l'expressió, i molts d'altres autors de camps diversos.

També tenim referents més propers com són l'Aleixandre Galí, Rosa Sensat, Ferrer i Guàrdia, Jorge Wagensberg, i la Maria Antònia Canals que tenim la sort de gaudir del seu assessorament i suport al projecte.

Com treballem els projectes que fa cada nen?

Partint del fet que situem a l'alumne com a protagonista de l'aprenentatge, el treball per projectes és una eina al servei de l'infant que li permet desenvolupar els seus interessos.

En aquest sentit, en Wagensberg desenvolupa un esquema -Estímul, conversa, goig intel·lectual- i tot un seguit d'aspectes que se'n deriven que és la columna vertebral de l'escola que ens permet comprendre el món a través de la ciència i a través de l'art.

Els nens fan projectes conjunts, tot i que la major part són projectes individuals i en fan més d'un alhora.

Els nens proposen un projecte en funció del seu interès i amb el suport del mestre el despleguen. Per exemple, en aquest moment un nen de 8 anys està escrivint un llibre i fa un projecte de demografia, un altre també de 8 fa una escultura que reproduïx una escena d'una batalla a l'imperi romà, fruit del seu interès per la història, una nena de 7 anys en fa un dels òrgans vitals, una nena de 6 estudia la relació d'uns ous de l'hort amb els escarabats de la patata per prevenir-ne els danys, i un de 5 anys investiga si els tigres i els lleons viuen junts perquè ho ha vist en un llibre i li sembla que no pot ser.

Teniu una cúpula dedicada a l'art, com l'heu organitzada?

Si, és un domo geodèsic que ens vam construir nosaltres mateixos. L'espai ofereix als nens la possibilitat de treballar tot tipus d'aspectes creatius, artístics o no.

A l'Arrel més que d'art, ens agrada més parlar d'expressió. En aquest sentit enfoquem el treball prenent com a referència l'Arno Stern i tot el desenvolupament que fa de la semiologia de l'expressió.

També hi ha un espai dedicat a la música perquè és un dels altres elements importants de l'escola. Els nens sempre que volen disposen d'aquests espais i tot el material que hi ha.

«Aquest curs 2016-2017 hem fet el sisè curs i la valoració global és positiva. Actualment ens trobem en un moment molt dolç tant a nivell social com a nivell pedagògic».

«El repte sempre ha estat el mateix, oferir una escola de qualitat i per tant la feina no s'acaba mai. Com que ho fem per vocació és el nostre motor».

Quin paper té la lectura en el vostre projecte?

La lectura és molt important perquè és una eina que permet l'accés al coneixement, i per altra banda aconseguim, amb el treball que fem, que els nens siguin lectors entusiastes. Els nens de l'Arrel de set/vuit anys, per exemple, aquest curs han llegit una mitjana de 14/15 llibres. A més a més, dediquem un espai diari a una lectura en veu alta que fa i tria el mestre, normalment de clàssics.

En quina o quines escoles us emmiralleu? Hi teniu contacte?

Tenim els referents abans esmentats i també alguna escola com Sudbury Valley School, però no ens emmirallen en cap escola en concret.

Hem tingut contactes amb algunes, com Tximeleta d'Euskal Herria, però nosaltres construïm una escola que respon a la nostra realitat i prou.

Com és la relació dels vostres nens amb l'entorn més immediat, la natura, l'hort, els animals?

El medi que ens envolta, tant a nivell natural, com social i cultural és una font d'estímuls constant i per tant ens en nodrim. Per poder-ho fer cal estar-hi en contacte permanent i amb una actitud d'obertura.

La gran majoria dels projectes que desenvolupen els nens surten d'aquí, ja sigui perquè una nena busca diferències i semblances entre un cargol i un llimac trobats al jardí, o un nen que fa un estudi dels factors socio-culturals dels castellers, o un altre un treball del Carlisme perquè ha llegit que la Torre de la petita - que tenim davant l'escola- va ser un lloc important en aquella època.

Heu tingut algun intercanvi o posada en comú amb alguna escola de Berga o de la comarca?

No, però ens agradaria. Pel curs que ve estem treballant per poder fer algun tipus de treball conjunt amb l'escola EEE Llar Santa Maria de Queralt.

Com valoreu el camí recorregut fins ara?

Aquest curs 2016-2017 hem fet el sisè curs i la valoració global és positiva. Actualment ens trobem en un moment molt dolç tant a nivell social com a nivell pedagògic.

De què esteu més satisfets?

Sovint rebem visites de mestres i grups de famílies que volen iniciar projectes com el nostre. Sempre els diem que entre voler fer un projecte i fer-lo realitat hi ha un abisme. Nosaltres això ho hem pogut fer i consolidar-ho. Pensem que el projecte a nivell pedagògic és de qualitat i ens avala el fet de tenir el suport de persones de tarjectòria reconeguda i també de tenir des de ja fa quatre anys un conveni amb la Universitat de Manresa que ens ofereix la possibilitat de participar amb la formació del seu alumnat com escola de pràctiques.

Quins reptes de futur us plantegeu, a partir d'ara?

El repte sempre ha estat el mateix, oferir una escola de qualitat i per tant la feina no s'acaba mai. Com que ho fem per vocació és el nostre motor.

En el moment de marxar, des de la finestra del cotxe remiro el senyal de trànsit de colors. Dins el triangle, un cel blau i dos nens que corren per l'herba, sota el sol i l'arc de sant Martí. La llegenda diu: "Atenció, nens en llibertat".

www.fotoluigi.cat

disseny i fotografia d'alta qualitat
 impressió de tot tipus de documents en grans i petits formats
 foto-llibres venda de càmeres i accessoris multimèdia
 FOTO foto-decoració video o cinema a DVD producció audio-visual
 arxiu d'imatges objectes amb foto (àmplia gamma)
 fotografia comercial, estands, exposicions...
 estudi, reportatge, documental
 i més... visita la nostra web

L'SG

BAR

Plaça del Roser, s/n
08699 Vallcebre

Tel. 93 102 38 75
Mòb. 622 95 95

DERMATOLOGIA

DR. JORDI GIL

.....

Passeig de la Rasa dels Molins, 22, 4art 2a · 08600 Berga

Tel. 93 821 39 51 · Mòbil 619 54 61 54

CAL PONÇ DE *Belians*

VALLCEBRE

LA TEVA CASA RURAL

Vine amb la família,
els amics o la teva empresa

E-mail: joan@belians.cat
Tel: (+34) 689 500 097

www.belians.cat

